

nieuws uit België

Jaarabonnement 'Eliomys'

De Belgische Nationale Zoogdierenwerkgroep ZWG geeft het driemaandelijks gestencilde tijdschrift 'Eliomys' uit. Het bevat per nummer gemiddeld 45 pagina's achtergrondartikelen en zoogdiernieuws uit het gehele Vlaamse gewest. Regelmatig worden ook tussenstanden of rapporten van projecten van de ZWG gepubliceerd.

Vaste onderdelen zijn ondermeer bijdragen over alle zoogdiergroepen, de vleermuisbeheerswerkzaamheden van de werkgroep (Bfrc 25.000 per jaar!), nieuws van de roofdieren-campagne, waarnemingen, organisatiemededelingen, krantenknipsels en aankondigingen en verslagen van de zoogdierkampen en week-ends van de ZWG.

U kunt een gratis proefnummer aanvragen op onderstaand adres of een jaarabonnement nemen door storting of overschrijving van Bfrc 100 of f 7,— op rekening 290-0191181-15 van José de Laender, Driebundelstraat 19 te 9200 Wetteren, België met vermelding 'abo Eliomys 1983'.

Eliomys is meer dan een zoogdier tijdschrift, het is vooral een contactblad tussen actief meewerkende zoogdierliefhebbers.

Vleermuizenaffiche Jeunes & Nature België

De Waalse Jeugdbond voor Natuurstudie en Natuurbescherming 'Jeunes & Nature' die als eerste in België startten met de campagne bescherming roofdieren, werpen zich nu op de vleermuizenbescherming, naar het lichtend

voorbeeld van hun Vlaamse collega's van de zoogdierenwerkgroep.

Jeunes & Nature heeft een folder gedrukt die overal wordt rondgedeeld met concrete informatie omtrent vleermuizenbescherming. Verder is er de unieke uitgave van een vleermuizenposter (formaat 60 x 90 cm) verstuurd in een kartonnen koker.

De poster is qua uitvoering te vergelijken met deze van de 'beschermde prooivogels', gedrukt op geplastificeerd glanzend papier in originele kleuren. Een korte inleiding bovenaan de poster verduidelijkt de situatie van de vleermuizen en een passend symbool bij elke soort geeft hierover meer informatie. Telkens is de wetenschappelijke en de franstalige naam van elke soort afgedrukt, terwijl ook twee pentekeningen van een bekende pentekenaar zijn opgenomen.

Een unieke poster, die best zijn plaatsje verdient naast die over beschermde planten en vogels!

Bestellen door per exemplaar Bfr. 200 te storten op rekening 210-0056069-55 van Jeunes & Nature asbl, Boîte postale 1113, 1300 Wavre, Belgique met vermelding '.....ex. affiche(s) chauves-souris de nos régions'. In deze prijs is de koker en de verzending inbegrepen. Voor bestellingen vanuit België bedraagt de prijs Bfr. 150.

Zomerkampen Nationale Zoogdierenwerkgroep

De Nationale Zoogdierenwerkgroep wordt voornamelijk gevormd door Vlaamse jeugdbonders tot 25 jaar met een speciale interesse voor zoogdieren. Traditiegetrouw worden er voor deze mensen jaarlijks vier kampen georganiseerd. In 1983 staan er opnieuw twee nationale zoogdierkampen op het programma, waar ook buitenlandse zoogdierliefhebbers aan kunnen deelnemen.

Van 11 tot en met 21 juli 1983 wordt er een studie-werkkamp gehouden in Poperinge, in het westen van België aan de grens met Frankrijk. Het werkdeel omvat het restaureren en inrichten van een grote kunstmatige grot als overwinteringsplaats voor vleermuizen. Het studiedeel betreft life-traponderzoek in de omgeving, speciaal afgestemd op het vangen van de Eikelmuis. Tegelijkertijd bestaat er de mogelijkheid voor kerkzolderonderzoek en een onderzoek naar de op geheimzinnige wijze verdwenen dassenpopulatie. Er zijn diverse dia-series in voorbereiding,

ondermeer een serie voor leren determineren van onderdelen van braakballen met alle tandkenmerken van onze inheemse muizen en ratten, een serie over leven van de vleermuizen en een serie over het determineren van kleine zoogdieren op uitwendige kenmerken.

Eén van de avonden wordt besteed aan een vleermuizenexcursie met ultrasoonontvanger.

De logies gedurende dit kamp zijn buitengewoon comfortabel dank zij de kampplaats in een school met eigen keuken, bedden, baden en sportaccomodatie. Een rustdag verschaft ons de gelegenheid deze aparte streek nader te leren kennen.

De totale prijs voor tien dagen bedraagt Bfrc 800 ($\pm$ f 45,-). Het aantal deelnemers is echter zeer beperkt, zodat voorinschrijving uiterst noodzakelijk is. Je kunt nu reeds alle nadere informatie over dit kamp aanvragen op onderstaand adres.

In augustus houden wij een tiendaags zoogdierenkamp dat geheel zal worden toegespitst op studieaspecten. Het kamp vindt plaats van 8 tot en met 17 augustus 1983 in het uiterste noordoosten van België in de gemeente Bree, in een natuurreservaat langs de Belgisch-Nederlandse grens aan de Maas.

Het programma bevat de hierboven vermelde diareeksen, naast een aparte dag voor roofdierenstudie met een roofdieren-diareeks en een aansluitende excursie.

Het programma-onderdeel over de vleermuizen is dezelfde als in Poperinge (diareeks + excursie). Ook zal weer de nodige aandacht geschonken worden aan het braakballenonderzoek. Het grootste deel van de tijd zal echter gevuld worden met het vangen van kleine zoogdieren met behulp van life-traps. Hiervoor kunnen wij rekenen op een aanzienlijke hoeveelheid vallen van het type 'Sherman' (van Zoogdierenwerkgroep en het RUCA) en van het type 'Longworth' (van de ACJN-Zoogdierenwerkgroep). Zowel theoretische aspecten van life-traps als het daadwerkelijk vangen in het veld zal uitgebreid worden behandeld.

De accommodatie is hier wat minder luxieus. Wij overnachten in tenten op een kampeerboerderij. Hiertegenover staat wel dat iedereen welkom is en opgenomen kan worden. De prijs bedraagt Bfrc 1500 ($\pm$ f 85,-) voor de tien dagen in totaal. Ook hiervoor is voor-

aanmelding verplicht en kan vanaf nu een uitgebreide informatiemap gratis aangevraagd worden op onderstaand adres.

Het zou ons genoeg doen indien wij een aantal Nederlandse-zoogdierwerkgroepers op deze kampen zouden kunnen begroeten. Bovendien zijn ook andere belangstellenden van harte welkom. Deelname voor slechts een gedeelte van het kamp is mogelijk, mits dit tevoren aan de organisatoren is medegedeeld.

Voor alle verdere informatie over deze zoogdierkampen: Jos De Laender, Driebundelstraat 19, 9200 Wetteren, België, of op het telefoonnummer 09 32 91 695884. Misschien tot ziens ?

Atlas provisoire des Mammifères sauvages de Wallonie

Kortgeleden is het eerste deel van een zeer waardevol werk verschenen over de in het wild levende zoogdieren in het Belgische Wallonië. Uiteraard in de Franse taal, maar daarom niet minder waardevol voor de nederlandstaligen.

Na de introductie worden de zoogdieren in Wallonië en hun status behandeld, waarna in deel 3 de stand van zaken van een aantal soorten uitgebreid wordt behandeld. Hier komen in dit eerste deel de volgende soorten ter sprake: Egel, vleermuizen (alle soorten in één hoofdstuk), Wolf, Das, Otter, Boom-marter, Steenmarter, Genetkat, Bever, Relmuis (of Zevenslaper), Hazelmuis, Hamster, Haas, Konijn, Wild Zwijn, Edelhert en Damhert.

Van elk soort wordt uitgebreid informatie gegeven met kaartjes en gegevens over het bio-

toop, het voorkomen vroeger en nu, de status, de jacht, de achteruitgang, mogelijkheden tot bescherming, gevaren en per soort een uitgebreide literatuurlijst. In hoofdstuk 4 wordt de achteruitgang van de zoogdieren bekeken, waarbij vernietiging van de biotopen, pesticiden en jacht ondermeer worden behandeld. Hoofdstuk 5 geeft ideeën en suggesties aan wat wij kunnen doen om onze zoogdieren te behouden en hoofdstuk 6 volgt met een algemene conclusie.

Het boek bevat 12 figuren en 33 verspreidingskaarten. Wij zijn ons bewust dat wij in dit korte bestek té weinig kunnen vertellen over de inhoud van dit boek. Wij bevelen het elke zoogdierliefhebber ten zeerste aan, te meer omdat ook telkens de bescherming van het zoogdier in de tekst wordt behandeld.

Roland M. Libois: Atlas provisoire des Mammifères sauvages de Wallonie. Distribution, ecologie, ethologie, conservation. 1ère partie, 207 bladzijden, 12 figuren, 33 kaarten, Cahiers d'Ethologie appliquée à la Protection et à la conservation de la Vie sauvage, à la gestion et au contrôle des ressources et productions animales. Collection Enquêtes et dossiers 3. Volume 2. supplément 1-2, année 1982. Voorwoord Robert Hainard. Prijs Bfr. 500 (voor buitenlanders Bfr. 700). Verkrijgbaar door overmaking op rekening 340-000044-82 van Patrimoine de l'Université de Liège, onder vermelding 'Cahiers d'Ethologie' Vol. 2, supplément 1-2'. Buitenlanders gelieve een bankcheque te zenden aan Patrimoine de l'Université de Liège, Place du 20 Août 7, B-4020 Liège, België, onder vermelding van het gewenste.

Elke nieuwe ottermelding in België is Bfrc. 1000 waard!

De Otter behoort in België tot de rechtstreeks met uitroeiing bedreigde diersoorten. De restpopulatie van dit dier wordt hier geschat op tien à vijftien exemplaren. Om het uitsterven van deze belangrijke diersoort te beletten is de Nationale Campagne Bescherming Roofdieren met een grootscheeps inventarisatie-project gestart, waarbij een premie van Bfr. 1000 wordt uitgelooft voor elke nieuwe ottermelding.

De Otter is één van de negen inheemse roofdiersoorten die België rijk is. Begin deze eeuw leefde de Otter nog vrij talrijk in de binnenwateren van Vlaanderen. De voortschrijdende watervervuiling, de biotoopvernietiging en de meedogenloze vervolging van dit dier, omwille van zijn pels en vermeende schadelijkheid hebben evenwel zijn uitroeiing bewerkstelligd. Eind vorige eeuw werden er

jaarlijks nog zo'n 300 Otters gedood. Tegenwoordig kunnen wij het resterende aantal op onze vingers tellen.

Een belangrijke constatering, waarbij de Nationale Campagne Bescherming Roofdieren zich afvraagt hoe men het zóver heeft kunnen laten komen. Zeker omdat wij nu weten welke belangrijke rol dit dier in de natuur heeft toebedeeld gekregen. Elke moderne visser zal bevestigen dat dit dier geen slachtingen onder de vissen aanricht, zoals men vroeger beweerde, doch een functie van 'milieupolitie' vervult. Wetenschappelijk onderzoek heeft uitgewezen dat de Otter leeft van biologische overschotten en zich als viseter richt op kleine vissen en op soorten die talrijk voorkomen, met andere woorden: groepen waarbinnen de natuurlijke sterfte groot is. Dit komt uiteindelijk de visstand én de visser weer ten goede. Bovendien is de Otter in België - samen met de Bunzing- de enige predator van betekenis van de Muskusrat en krijgt hij bij de muskusrattenbestrijding een belangrijke rol toebedeeld. Het verdwijnen van de Otter uit onze streek is een aanwijzing dat het behoorlijk misgaat met onze waterhuishouding.

De inventarisatie van de Nationale Campagne Bescherming Roofdieren moet een eerste stap zijn naar een beter beleid terzake. Aan de hand van een grootscheepse enquête bij natuurbeschermers, vissers, landbouwers, jagers en recreanten, wil de Nationale Campagne Bescherming Roofdieren achterhalen in welke gebieden nog Otters voorkomen of vroeger voorkwamen. Uitgaande van deze informatie kunnen dan een aantal natuurbeschermingsmaatregelen worden uitgewerkt om de laatste ottergebieden veilig te stellen en nieuwe levenskansen voor dit dier te scheppen.

Om dit doel te bereiken looft de Nationale Campagne Bescherming Roofdieren een premie van Bfr. 1000 uit aan iedereen die de Nationale Campagne Bescherming Roofdieren onweerlegbaar een - haar nog niet bekende - verblijfplaats van - uiteraard levende - Otters kan aanwijzen. Wie oude of recente gegevens over dit dier kan verstrekken kan contact opnemen met de NCBR, postbus 10, 9740 Gavere, België of telefonisch op het nummer 09 32 91 259 313 of 09 32 91 695 884.

Op het zelfde adres kunnen de enquêteformulieren worden aangevraagd.